

БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КЛІМАТООРІЄНТОВАНЕ ЛІСІВНИЦТВО» Галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство» Спеціальність: 205 «Лісове господарство» Освітня програма «Лісове господарство»</p>
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньої програми: обов'язковий	вибірковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредити /120 годин
Семестр	3
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	<p>Кімейчук Іван Васильович Посада: асистент кафедри лісового господарства Робоче місце: навчальний корпус № 1 (пл. Соборна, 8/1), 36 ауд. E-mail: ivan.kimeichuk@ukr.net Зв'язок з викладачем: +380961211282</p>
Опис дисципліни	На вивчення дисципліни для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т. ч. аудиторних – 30 годин (лекції – 10, практичні заняття – 20), самостійна робота студентів – 90 годин
Передумови для вивчення дисципліни	Освітній компонент «Кліматоорієнтоване лісівництво» базується на знаннях, отриманих здобувачами під час освоєння навчальної дисципліни «Сталий розвиток лісового господарства».
Мета вивчення дисципліни	Курс спрямовано на засвоєння, узагальнення і систематизація знань щодо принципів та методів управління лісовими ресурсами з урахуванням впливу кліматичних змін на екосистеми лісу з метою підготовки здобувачів до ефективного управління лісовими ресурсами в умовах зміни клімату та забезпечення сталості та стійкості лісових екосистем для майбутніх поколінь.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання – формат <i>face-to-face</i> із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форми навчання та ін.) – змішане навчання з використанням навчальної платформи <i>Moodle</i> , сервісів <i>ZOOM</i> , <i>Google Meet</i> , мобільних додатків.

<p>Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства. ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. СК 1. Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення. СК 2. Здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства. СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів. СК 5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах.</p>
<p>Програмні результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти</p>	<p>ПРН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень. ПРН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень. ПРН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання. ПРН 9. Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов. ПРН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p>Змістовий модуль 1. Кліматологія та екологія: вплив клімату на лісові екосистеми</p> <p>Тема 1.1. Поняття та сутність кліматології. Лісова кліматологія. Погода та клімат. Біометеорологічні чинники, які впливають на лісові екосистеми (24 год.).</p> <p>Тема 1.2. Характеристика основних природних зон України. Природно-кліматичні зміни та екологічна роль лісових насаджень природних зон України. Особливі явища погоди (20 год.).</p> <p>Тема 1.3. Забруднення атмосфери. Фізіологічні механізми впливу клімату на організм людини та інших живих організмів. Кліматоутворюючі процеси, мікроклімат (24 год.).</p> <p>Змістовий модуль 2. Вплив лісових насаджень на лісові екосистеми</p> <p>Тема 2.1. Причини всихання та деградації лісонасаджень у зв'язку із глобальними змінами клімату. Негативні наслідки урбанізації та зміни клімату для лісонасаджень. Антропогенні зміни клімату (26 год.).</p> <p>Тема 2.2. Вплив лісових насаджень на клімат. Поняття про кліматотерапію. Методи кліматотерапії (26 год.).</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Розкриття навчального матеріалу з візуальним поясненням; дискусійне обговорення проблемних питань; практичні та науково-дослідні завдання індивідуальні або в групах; доповіді; презентації; есе.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>• Середовище в аудиторії – дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Виконання завдань, передбачених програмою, з дотриманням дедлайнів. • Відпрацювання пропущених занять – відповідно до графіку консультацій викладача. • Порушення принципів академічної доброчесності – підстава для негативного оцінювання роботи здобувача. • Методи і критерії оцінювання – поточний контроль, модульний контроль, представлення індивідуальних або групових проєктів, написання есе, участь у дискусіях (70 %), підсумковий контроль (30 %). • Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюється відповідно до чинного Положення https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/polog_poroad_perezaruh_osvit_component.pdf.
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;"><u>Основна література</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Врублевська О.О., Гончарова Л.Д., Катеруша Г.П. Кліматологія : підручник / під ред. Є.П. Школьного. Одеса : Екологія, 2013. 346 с. 2. Закон України «Про внесення змін до Лісового кодексу України» : Голос України. 2006. № 59 (3809). 26 с. 3. Крамарець В.О., Криницький Г.Т., Король М.М., Лавний В.В. Адаптація соснових насаджень до змін клімату (на прикладі філії «Рава-Руське ЛГ»). <i>Науковий вісник НЛТУ України</i>. 2023. Т. 33, № 6. С. 13–21. 4. Краснов В.П., Орлов О.О., Ведмідь М.М. Атлас рослин-індикаторів і типів лісорослинних умов Українського Полісся : монографія. НовоградВолинський : «НОВОГрад», 2009. 488 с. 5. Лісотаксаційний довідник : сб. нормат. докум. Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ : Виниченко, 2013. 496 с. 6. Мазепа В.Г., Волянський В.О. Регіональне лісівництво : метод. вказівки для курсового проектування для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Лісове господарство» галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство спец. 205 Лісове господарство денної та заоч. форм навч. Луцьк : ЛНТУ, 2022. 41 с. 7. Мазепа В.Г., Новак А.А. Регіональне лісівництво: підручник. Львів: Сполом, 2023. 182 с. 8. Мазепа В.Г., Турко В.М., Сірук Ю.В., Курбет Т.В. Регіональне та соціальне лісівництво : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2023. 137 с. 9. Метеорологія і кліматологія : Підручник / під ред. С.М. Степаненка. Одеса : ТЕС, 2010. 534 с. 10. Миклуш С.І. та ін. Основи лісогосподарювання: навчальний посібник / за ред. проф. Ю.М. Дебринюка. Львів: ТзОВ «Галицька Видавнича Спілка», 2022. 824 с. 11. Мусієнко С.І. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи та проведення практичних занять із дисципліни «Лісова кліматологія» (для студентів 1 та 2 курсів денної форми навчання спеціальності 206 – Садово-паркове господарство). Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 34 с. 12. Наближене до природи та багатофункціональне ведення лісового господарства в Карпатському регіоні України та Словаччини : навчальний посібник / за ред. Г.Т. Криницького і М.В. Чернявського. Ужгород : ПП

«Коло», 2014. 278 с.

13. Плугатар Ю.В., Бойко П.М., Шевчук В.В., Бойко Т.О. Екологічне лісознавство : навч. посіб. Херсон : Грінв Д.С., 2014. 246 с.

14. Чернявський М., Швіттер Р., Ковалишин Р., Угрин А., Феннич В. та ін. Наближене до природи лісівництво в Українських Карпатах. Львів : Піраміда, 2006. 88 с.

15. Яворовський П.П. та ін. Екологічно орієнтоване лісівництво : навч. посіб. / Київ : Наукова столиця, 2019. 460 с.

Додаткова література

1. Адамовський А.Н. Принципи екологічно орієнтованого лісового господарства. *Науковий вісник НЛТУ України*. № 25. 2015. 42–47. 10.15421/40250706.

2. Бондаренко В. Д., Фурдичко О. І. Ліс і рекреація в лісі. Львів : Світ, 1994. 232 с.

3. Свириденко В.Є., Киричок Л.С., Бабіч О.Г., Бондар А.О. Практикум з лісівництва : навч. пос. Київ : Арістей, 2011. 468 с.

4. Телекало Н.В., Матусяк М.В., Прокопчук В.М. Лісівничо-екологічні особливості лісовідновлення та лісорозведення в умовах Поділля. Вінниця. 2021. 184 с.

5. Тереля І.П., Мазепа. В.П. Лісівництво. Нормативно-довідкові матеріали. Львів : УкрДЛТУ, 2004. 66 с.

6. Ткачук О.П., Панкова С.О. Екологічна стійкість дерев полезахисних лісосмуг до атмосферних забруднень. *Збалансоване природокористування*. 2021. № 1. С. 81–91.

7. Хилько М.І. Екологічна безпека України: Навчальний посібник. К., 2017. 266 с.

8. Хрик В.М., Кімейчук І.В. Лісівництво : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 205 «Лісове господарство». Біла Церква, РВІКВ, Сектор оперативної поліграфії БНАУ, 2021. 444 с.

9. Яворовський П.П., Сендонін С.Є., Токарева О.В. Рекреаційне лісівництво : підручник. Київ : Наукова столиця, 2019. 299 с.

Інформаційні ресурси

1. Лісовий кодекс України: закон України від 21 січня 1994 № 3852-ХІІ (в редакції від 16 січня 2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12> (дата звернення: 14.07.2024).

2. Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів : постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 р. №761 (в редакції від 19 січня 2016 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-2007-%D0%BF> (дата звернення: 14.07.2024).

3. Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок : постанова КМУ від 16 травня 2007 р. № 733. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/733-2007-%D0%BF> (дата звернення: 14.07.2024).

4. Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів : постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. № 724 (в редакції від 11 листопада 2016 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/724-2007-%D0%BF> (дата звернення: 14.07.2024).

5. Про затвердження Правил рубок головного користування : наказ Державного комітету лісового господарства України від 23 грудня

2009 р. № 364. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-10> (дата звернення: 14.07.2024).

6. Про затвердження Правил рубок головного користування в гірських лісах Карпат : постанова Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2008 р. № 929 (в редакції від 30 жовтня 2013 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2008-%D0%BF> (дата звернення: 14.07.2024).

7. Про затвердження Санітарних правил в лісах України : постанова Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (в редакції від 09 грудня 2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-95-%D0%BF> (дата звернення: 14.07.2024).